

Hyvinvointipalvelujen tulevaisuus

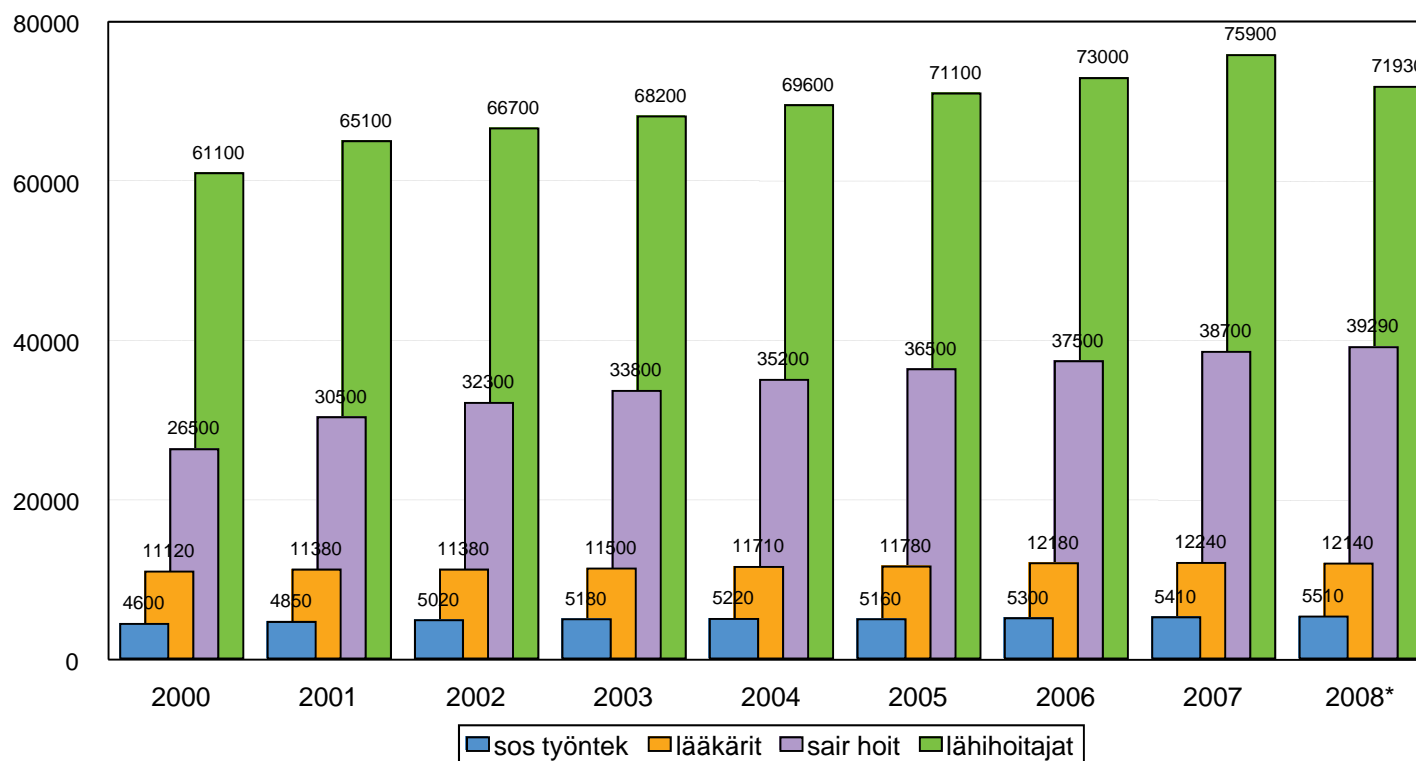
Valtakunnalliset sosiaali- ja terveyspolitiikan
kehittämispäivät 20.4.2010, Helsinki
Peruspalveluministeri Paula Risikko

1. Nykytila

- **Kaikkien väestöryhmien hyvinvointi ja terveydentila parantunut**
  - Esim. kansanterveyden menestystarinoita: sydän- ja verisuonitautikuolleisuus ja sairastuvuus, miesten tupakkasyöpäkuolleisuus ja sairastuvuus, itsemurhat, liikenne- ja työtapaturmakuolleisuus, väestön hammasterveys, ikääntyvän väestön toimintakyvyn paraneminen – terveet elinvuodet lisääntyneet, eliniän piteneminen
- **Ammattihenkilöstö osaavaa ja motivoitunutta, kokonaismäärä riittävä**
- **Sosiaali- ja terveydenhuolto kustannustehokasta**

Henkilöstömäärä

Eräitä ammattiryhmiä kuntien sosiaali- ja terveydenhuollossa vuosina 2000-2008*

Thi 2009

Lähde: Kuntapalkat, Tilastokeskus

Kehitettävää

- Hyvinvointi- ja terveyserot lisääntyneet
- Erot palvelujen saatavuudessa ja vaikuttavuudessa
- Henkilöstön saatavuus → organisaatioiden haavoittuvuus
- Työvoimapula erityisesti perusterveydenhuollossa ja sosiaalitoimessa
- Perusterveydenhuolto kaipaa kehittämistä
- Palvelurakenne osittain sekava
- Yhteistyö muiden sektorien kanssa, erityisesti sosiaalihuolto
- Valvonta
- Kustannustietoisuus
- Kuntien taloudellinen kantokyky – rahoitusongelmat
- Tietoteknologia – sähköiset palvelut
- Terveiden ja hyvinvoinnin edistäminen – yksilön vastuu

2. Tulevaisuuden erityishaasteita

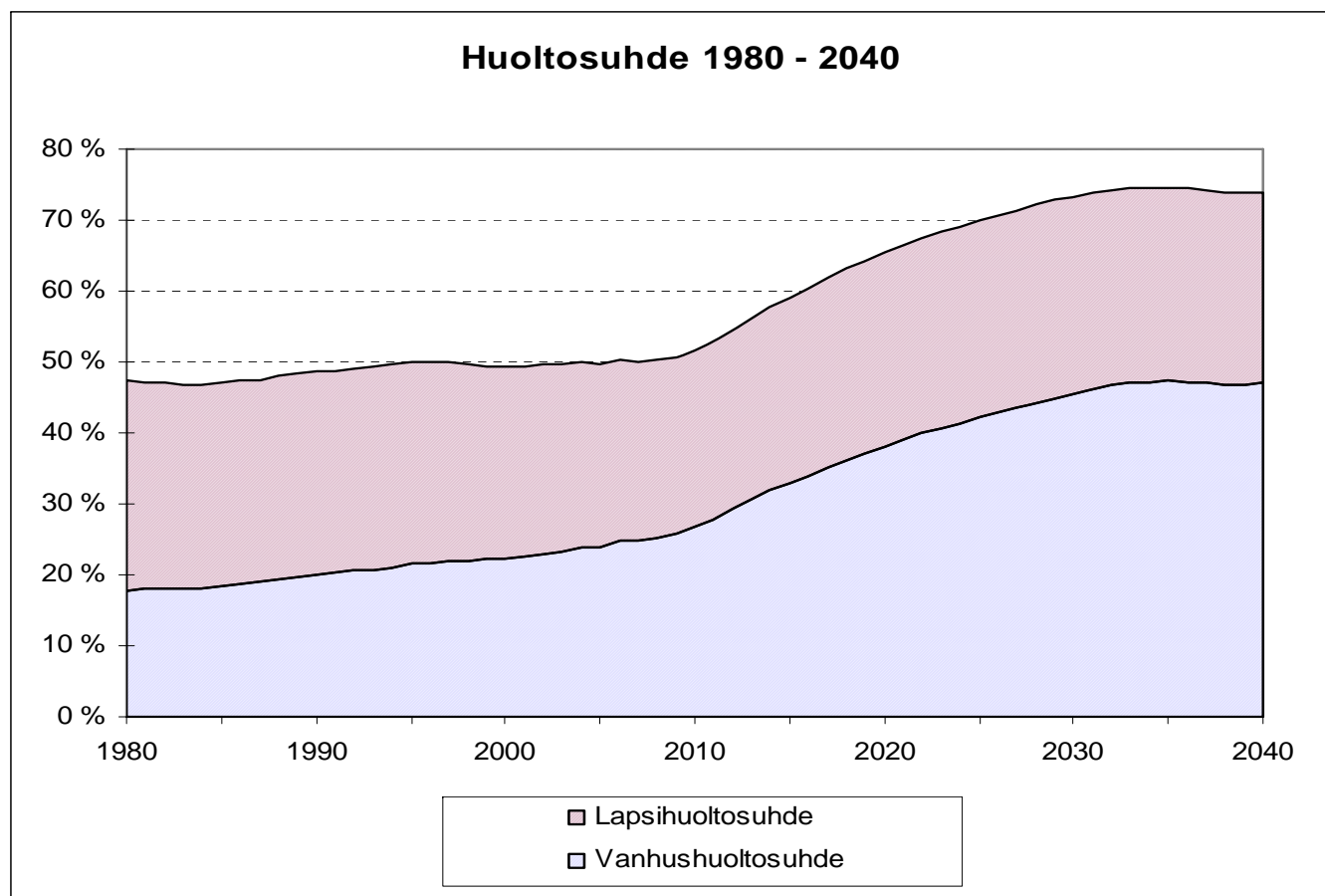
- Taloustaantuma → vaikutukset pitkäaikaisia
- Väestön ikärakenteen muutokset kansallisesti ja alueellisesti
- Muuttoliike, monikulttuurisuus, potilaiden ja asiakkaiden liikkuvuus
- Tieteiden ja teknologian kehittyminen
→ kustannusvaikutukset
- Työvoimatarve ja osaamistarpeet
- Kansansairaudet

Huoltosuhte heikkenee...

v. 1980: 48 vanhusta ja lasta 100 työkäistä kohti → 68 % suomalaisista on työkäisiä

v. 2009: 51 vanhusta ja lasta 100 työkäistä kohti → 66 % suomalaisista on työkäisiä

v. 2020: 65 vanhusta ja lasta 100 työkäistä kohti → 61 % suomalaisista on työkäisiä

3. Keinot haasteisiin vastaamiseksi

- **Rakenne**
- **Sisällöt**
- **Menetelmät** (ml. sähköinen tiedonhallinta, työnjako)
- **Osaaminen → koulutus**
- **Johtaminen**
- **Rahoitusjärjestelmä → kustannustietoisuus**
- **Vaikuttavuuden lisääminen**
- **Kansalaisen oma vastuu**

4. Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistamisen tilanne

- HE terveydenhuoltolaiksi annetaan sisältölakina keväällä 2010
- Sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön uudistaminen jatkuu – väliraportti keväällä 2010
- Sosiaali- ja terveydenhuollon rakenteita koskevan järjestämislain valmistelu jatkuu – hallituksen esitystä ei anneta tällä hallituskaudella
- Vuonna 2010 käynnistetään sosiaali- ja terveydenhuoltoalueita koskeva kokeilu – kokeilulaki
- Paras-puitelakiin lisätään syksyllä 2010 sosiaali- ja terveydenhuollon eheyttä koskeva säännös sekä valtioneuvoston toimivalta määrätä kunnat yhteistyöhön

Terveydenhuoltolaki

Sisältöjä mm.

- Yhteinen sisältölaki perusterveydenhuollolle ja erikoissairaanhoidolle
- Perusterveydenhuollon vahvistaminen – toiminnan muutokset
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vahvistaminen
- Potilaan valinnanvapaus
- Potilastietojen liikkuvuus
- Ensihoidon ja sairaankuljetuksen järjestäminen
- Hoitotakuun täsmentäminen
- Erityisvastuualueiden tehtävien täsmentäminen
- Tutkimus-EVOa koskevien säännösten muutokset

Sosiaalihuollon lainsäädännön uudistaminen

- Lainsäädännön rakenteellinen ja sisällöllinen kokonaisuudistus
- Sosiaalihuollon periaatteiden modernisointi lainsäädännön uudistamisen pohjaksi
- Uudistamisen kohteena sosiaalihuoltolaki ja noin 20 sosiaalihuollon erityislakia – tavoitteena asiakkaan kannalta ehyempi ja johdonmukaisempi kokonaisuus
- Maalis-huhtikuussa 2010 väliraportti – linjausehdotukset lainsäädännön kehittämisen yleisistä periaatteista ja lainsäädännön struktuurista

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen

- Puitelain jälkeistä aikaa koskevista rakenteista ei yksimielisyyttä, joten lakia ei tässä vaiheessa anneta
- Kansanterveyslain ja erikoissairaanhoidon rakenteita koskevat säännökset jäävät edelleen voimaan
- Rakenteita koskevaa uudistusta tarvitaan välttämättä, koska puitelain toimenpiteet eivät ole riittäviä ja puitelaki on määräaikainen suunnittelulaki
- Järjestämislain valmistelu jatkuu – tarvitaan linjaukset sosiaali- ja terveydenhuollon yhteisistä laajemmista väestöpohjista
- Järjestämisille pohjaa kokeilusta

SOTE-aluemallin määräaikainen kokeilu

- Kokeilulaki määräajaksi
- Käynnistetty esiselvitys, jossa täsmennetään kokeilun tavoitteet ja lainsäädännössä huomioon otettavia osa-alueita
- Kunnasta tai kuntayhtymästä muodostuva Sote-alue, jossa integroidaan sosiaalipalveluja, perusterveydenhuoltoa sekä erityistasoa

Lainsäädännön uudistamisen vaiheittainen eteneminen

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskeva laki

Valmistelussa: tarve voimaantulolle 2013, kokeilulaki HE: syksy 2010

Hallintosäännökset toistaiseksi kansanterveys-, erikoissairaanhoidon- ja sosiaalihuoltolaissa

TERVEYDENHUOLTOLAKI

HE: kevät 2010
Voimaan: 2011

Toimiva terveyskeskus-toimenpideohjelma

Terveyden edistämisen p.o.

KASTE
-ohjelma

Mieli 2009 -hanke

Palveluinnovaatiohanke

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin p.o.

Valtakunnalliset sähköiset potilas- ja asiakastietojärjestelmät

Muita laki- ym. hankkeita:

- Potilaslaki ja asiakaslaki
- Vammaispalvelulaki
- Päivähoitolaki -> varhaiskasvatuslaki
- Th.ammattihenkilölaki
- Yksityinen th ja sh

PARAS-hanke: Puitelaki voimassa 31.12.2012 asti
Puitelain muutos syksy 2010: SOTE-eheys ja valtioneuvoston toimivalta

SOSIAALIHUOLLON LAIT

HE: 2012
Voimaan: 2013

Sosiaalista ja terveellistä kevättä!